

Bryssel 26.1.2018
COM(2018) 47 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

maksutasetta, kansainvälistä palvelukauppaa ja suoria ulkomaisia sijoituksia koskevista yhteisön tilastoista 12 päivänä tammikuuta 2005 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 184/2005 täytäntöönpanosta

1. JOHDANTO

Maksutasetta, kansainvälistä palvelukauppaa ja suoria ulkomaisia sijoituksia koskevista yhteisön tilastoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 184/2005¹, jäljempänä 'asetus', päätavoitteena on luoda yhteiset puitteet ja laatustandardit, joita tarvitaan edellä mainittuja aiheita koskevien Euroopan unionin tilastojen järjestelmällistä tuottamista varten.

Asetuksen 12 artiklassa säädetään, että komission on annettava Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomus asetuksen täytäntöönpanosta viimeistään 28. helmikuuta 2018 ja sen jälkeen viiden vuoden välein. Kertomuksessa on

- 1) arvioitava maksutasetta, kansainvälistä palvelukauppaa ja suoria ulkomaisia sijoituksia koskevien tietojen laatua
- 2) arvioitava tuotetuista tilastoista Euroopan unionille, sen jäsenvaltioille sekä tilastotietojen toimittajille ja käyttäjille koituvaa hyötyä suhteessa aiheutuneisiin kustannuksiin
- 3) osoitettava alueita, joilla saavutettujen tulosten perusteella katsotaan tarvittavan parannuksia ja muutoksia.

Tässä kertomuksessa tarkastellaan kyseisen artiklan mukaisesti asetuksen (EY) N:o 184/2005 täytäntöönpanoon jäsenvaltioissa liittyviä tärkeimpiä näkökohtia ja komission toteuttamia toimia, joiden tarkoituksena on varmistaa, että maksutasetta, kansainvälistä palvelukauppaa ja suoria ulkomaisia sijoituksia koskevat EU:n tason tilastot ovat tiukkojen laatuvaatimusten mukaisia.

2. TÄYTÄNTÖÖNPANOTOIMENPITEET

Komissio on antanut asetuksen (EY) N:o 184/2005 antamisen jälkeen seuraavat muutos- tai täytäntöönpanosäädökset:

- 1) komission asetus (EY) N:o 601/2006²
- 2) komission asetus (EY) N:o 602/2006³
- 3) komission asetus (EY) N:o 1055/2008⁴
- 4) komission asetus (EY) N:o 707/2009⁵
- 5) komission asetus (EU) N:o 555/2012⁶.

¹ EUVL L 35, 8.2.2005, s. 23.

² Komission asetus (EY) N:o 601/2006, annettu 18 päivänä huhtikuuta 2006, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 184/2005 täytäntöönpanosta tietojen toimittamismuodon ja -menettelyn osalta (EUVL L 106, 19.4.2006, s. 7).

³ Komission asetus (EY) N:o 602/2006, annettu 18 päivänä huhtikuuta 2006, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 184/2005 mukauttamisesta päivittämällä tietovaatimuksia (EUVL L 106, 19.4.2006, s. 10).

⁴ Komission asetus (EY) N:o 1055/2008, annettu 27 päivänä lokakuuta 2008, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 184/2005 täytäntöönpanosta maksutasetilastojen laatuvaatimusten ja laatuselvitysten osalta (EUVL L 283, 28.10.2008, s. 3).

⁵ Komission asetus (EY) N:o 707/2009, annettu 5 päivänä elokuuta 2009, maksutasetta, kansainvälistä palvelukauppaa ja suoria ulkomaisia sijoituksia koskevista yhteisön tilastoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 184/2005 muuttamisesta tietovaatimusten päivityksen osalta (EUVL L 204, 6.8.2009, s. 3).

Näissä säädöksissä säädetään

- vaadittavasta tietomuodosta ja menettelystä, jonka mukaisesti jäsenvaltioiden on toimitettava tiedot Eurostatille
- jäsenvaltioiden uusien tietojen toimitusajankohdasta sekä
- kansallisiin laatuselvityksiin sovellettavasta aikataulusta ja laatuiperusteista.

Vuonna 2009 julkaistu Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) maksutasekäsikirjan (Balance of Payments Manual) kuudes painos (BPM 6) tarjoaa IMF:n jäsenvaltioille käsitekehityksen maksutasetta ja ulkomaista varallisuusasemaa koskevien tilastojen laadintaa varten. Käsikirjassa esitetään yhdenmukaiset määritelmät ja luokitukset, joiden tarkoituksena on luoda yhteinen perusta ulkoista kehitystä koskevien tietojen keräämiseksi ja kokoamiseksi sekä mahdollistaa eri maista saatujen tietojen vertailu. EU:ssa maksutasetilastoja koskevista vaatimuksista säädetään asetuksessa (EY) No 555/2012.

3. TÄRKEIMMÄT ASIAAN LIITTYVÄT TIETOKOKONAISUUDET

Maksutasetilastot tarjoavat kattavaa tietoa tilastoivan talouden ja muun maailman välisistä taloustoimista. Asetus (EY) N:o 184/2005 koskee seuraavien viiden tietokokonaisuuden keruuta:

- 1) maksutaseen kuukausitilastot
- 2) maksutaseen ja ulkomaisen varallisuusaseman neljännesvuositilastot
- 3) kansainvälisen palvelukaupan vuositilastot
- 4) ulkomaisiin suoriin sijoituksiin liittyvät taloustoimet (tuotot mukaan luettuina)
- 5) suorien ulkomaisten sijoitusten kantatiedot.

Eurostat kerää jäsenvaltioilta kuhunkin tietokokonaisuuteen kuuluvat tiedot. Niiden perusteella laaditaan EU:n aggregaatteja, jotka julkaistaan yhdessä yksittäisten jäsenvaltioiden tietojen kanssa Eurostatin viitetietokannassa verkossa.

Kuukausittaista maksutasetta koskevat tiedot ja kuukausittaisista arvioista saatavat ensimmäiset neljännesvuosittaiset maksutaseen ennakkoindikaattorit ovat saatavilla seitsemän viikon kuluttua viitekauden päättymisestä. Ensimmäiset arviot neljännesvuosittaisesta maksutaseesta / ulkomaisesta varallisuusasemasta julkaistaan 14 viikon kuluttua viitekauden päättymisestä. Neljännesvuosittainen maksutase sisältää paljon laaja-alaisempaa tietoa kuin kuukausittaiset ennakkoarviot, ja se on yksityiskohtaisempi. Taloudelliselta kannalta katsottuna se, että maksutaseen rahoitustasetta, sijoitustuloa ja ulkomaista varallisuusasemaa koskevat tiedot kootaan samaan aikaan yhdenmukaisella tavalla, parantaa niitä koskevien arvioiden laatua ja mahdollistaa kattavamman analyysin rajat ylittävistä suhteista. Neljännesvuosittaiseen maksutaseeseen / ulkomaiseen varallisuusasemaan sisältyy myös tärkeimpien talouksien, etenkin tärkeimpien kehittyneiden ja kehittyvien talouksien, maantieteellinen luokittelu.

⁶ Komission asetus (EU) N:o 555/2012, annettu 22 päivänä kesäkuuta 2012, maksutasetta, kansainvälistä palvelukauppaa ja suoria ulkomaisia sijoituksia koskevista yhteisön tilastoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 184/2005 muuttamisesta tietovaatimusten ja määritelmien päivittämisen osalta (EUVL L 166, 27.6.2012, s. 22).

Eurostat on julkaissut myös kansainvälistä palvelukauppaa ja suoria ulkomaisia sijoituksia koskevia yksityiskohtaisempia vuositilastoja. Suoria ulkomaisia sijoituksia koskevat vuosittaiset tiedot, jotka saadaan yritysten vuositilinpäätöksistä, ovat laajempia kuin suoria ulkomaisia sijoituksia koskevat neljännesvuosittaiset tiedot. Näin saadaan enemmän tietoa suorien ulkomaisten sijoitusten varannoista, niiden vaihtelun eri osatekijöistä ja suorien ulkomaisten sijoitusten tuotoista ja voidaan tehdä niitä koskevia kattavampia laatutarkastuksia. Kansainvälistä palvelukauppaa koskevat vuosittaiset tiedot jaotellaan palveluerät käsittävään laajaan luetteloon maantieteellisen luokittelun tason Geo 5⁷ mukaan. Jäsenvaltiot toimittavat tiedot yhdeksän kuukauden kuluttua viitekauden päättymisestä, ja Eurostat julkaisee ne 2–3 kuukautta myöhemmin. Suoria ulkomaisia sijoituksia koskevat vuositilastot sisältävät tietoja virroista ja kannoista jaoteltuna instrumentin tyypin, kumppanimaan ja toimialan mukaan. Jäsenvaltioita pyydetään myös toimittamaan erilliset suoria ulkomaisia sijoituksia koskevat tilastot kotimaisista erityistä tarkoitusta varten perustetuista yksiköistä. Jäsenvaltiot toimittavat tietonsa Eurostatille yhdeksän kuukauden kuluttua viitekauden päättymisestä, ja Eurostat julkaisee tiedot noin kolmen kuukautta myöhemmin niiden validoinnin ja käsittelyn jälkeen.

4. TUOTETTUIJEN TILASTOJEN LAATU

Asetuksen (EY) N:o 184/2005 4 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle selvitys toimitettujen tietojen laadusta. Lisäksi 4 artiklan 4 kohdan mukaan Eurostatille toimitettujen tietojen laatu arvioidaan laatuselvitysten pohjalta Euroopan tilastojärjestelmää käsittelevän komitean avustuksella. Seuraavassa analyysissä viitataan jäsenvaltioiden vuonna 2016 julkaisemien, tuoreimpien saatavilla olevien laatuselvitysten tuloksiin. Laatua arvioidaan asetuksessa (EY) No 1055/2008 määriteltyjen tärkeimpien perusteiden mukaan.

4.1. Pätevien menetelmien ulottuvuus ja tilastolliset menettelyt

Pätevien menetelmien ulottuvuus ja tilastolliset menettelyt, käsitteet, määritelmät ja käytännöt, joita sovelletaan maksutasetta, kansainvälistä palvelukauppaa ja suoria ulkomaisia sijoituksia koskevien tilastojen laadinnassa, ovat laajalti BPM 6 -käsikirjassa esitettyjen periaatteiden ja suuntaviivojen mukaisia. Niissä otetaan huomioon kaikki EU:n tasolla sovitut erityissäännöt euroalueen ja EU:n aggregaattien laatimisesta.

4.2. Ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Kuukausittaista ja neljännesvuosittaista maksutasetta, neljännesvuosittaista ulkomaista varallisuusasemaa, suoria ulkomaisia sijoituksia ja kansainvälisen palvelukaupan vuositilastoja koskevat tiedot toimitettiin paljon täsmällisemmin kuin vuotta 2015 koskevan aiemman laatuselvityksen yhteydessä. Neljä jäsenvaltiota toimitti tietokokonaisuutensa ennen määräaikaa tai määräaikaan mennessä.

⁷ Maantieteellisen luokittelun tasoon 5 kuuluvat komission asetuksen (EU) N:o 555/2012 taulukossa 6 ”Maantieteellisen luokittelun tasot” mainitut maat tai maaryhmät.

4.3. Tietojen saatavuus

4.3.1. Kattavuus

Tietojen kattavuus parani hieman edelliseen laatuselvitykseen verrattuna, ja selvin parannus oli neljännesvuosittaista maksutasetta ja suoria ulkomaisia sijoituksia koskevien tietojen kattavuudessa. Kaikkien 28 jäsenvaltion kuukausittaista ja neljännesvuosittaista maksutasetta sekä neljännesvuosittaista ulkomaista varallisuusasemaa koskevat tiedot olivat täysin kattavia vuoden 2016 viitekuukausina. Kansainvälistä palvelukauppaa koskevien tietojen kattavuus oli keskimäärin 98 prosenttia. Koko EU:n tietojen kattavuus oli arvion mukaan keskimäärin 98 prosenttia suorien ulkomaisten sijoitusten virtojen osalta ja 99 prosenttia suorien ulkomaisten sijoitusten varantojen osalta.

4.3.2. Saatavuus ja selkeys

Monenlaiset käyttäjät ovat kiinnostuneita maksutasetta, ulkomaista varallisuusasemaa, kansainvälistä palvelukauppaa ja suoria ulkomaisia sijoituksia koskevista tiedoista. Näitä tietoja käytetään laajasti EU:n päätöksenteossa, yrityksissä ja korkeakouluissa laadittavissa makrotaloudellisissa analyyseissä sekä suuren yleisön keskuudessa.

Eurostat julkaisee kuukausittaista ja neljännesvuosittaista maksutasetta, neljännesvuosittaista ulkomaista varallisuusasemaa ja arvostusmuutoksia, kansainvälisen palvelukaupan vuositilastoja ja suoria ulkomaisia sijoituksia koskevia tietoja julkisessa tietokannassaan. Tietoja on saatavilla myös kansallisilla verkkosivustoilla yhdessä asiaankuuluvien metatietojen kanssa. Kansallinen politiikka rajoittaa kuitenkin jonkin verran näiden tietojen levittämistä.

Lopullisten käyttäjien saatavilla oleva tietomäärä on tyydyttävä. Jäsenvaltioista 18 sallii neljännesvuosittaisen maksutaseen kaikkien tärkeimpien erien julkaisemisen. Eräät valtiot luokittelevat kuitenkin edelleen kansalliset tietonsa liian laajasti ”ei-julkaistaviksi” tai ”salassa pidettäväksi”, joissain tapauksissa laatua koskevien epäilysten vuoksi. Tämä vähentää käyttäjille säännöllisesti tarjottavien tilastotietojen arvoa ja estää EU:n laajuisiin tilastoihin perustuvien asianmukaisten politiikka-analyyysien laatimista. Salassa pidettäväksi luokittelu on lisääntynyt tietojen, erityisesti vuosittaisen tietojen, muututtua yksityiskohtaisemmiksi sen jälkeen, kun BPM 6 -käsikirjaa on alettu soveltaa EU:n laajuisesti.

4.4. Tarkkuus ja luotettavuus

Tavaroiden, palvelujen ja tulojen uudelleenjaon tileillä kirjattiin suhteellisen pieniä tarkistuksia sekä kuukausittaisessa että neljännesvuosittaisessa maksutaseessa. Ensitulon tilin tarkistuksia oli enemmän kuin aiempina raportointikausina pääasiassa suorien sijoitusten tuottojen vuoksi. Tämä johtuu osittain siitä, että suoria sijoituksia ja niiden tuotokomponentteja koskevat tiedot ovat kattavampia vuositasolla, kun yritysten vuositilinpäätökset tulevat saataville. Tarkistusten keskiarvot olivat yleisesti ottaen korkeampia rahoitustaseen erissä kuin vaihtotaseen erissä, kun taas tärkeimpiin ulkomaisen varallisuusaseman eriin vaikuttavat tarkistukset olivat paljon merkityksettömämpiä kuin maksutaseeseen vaikuttavat tarkistukset.

4.5. Sisäinen johdonmukaisuus

Eheyssäntöjä on yleisesti ottaen noudatettu tyydyttävästi. Kansainvälistä palvelukauppaa ja suoria ulkomaisia sijoituksia koskevissa neljännesvuosittaisissa ja vuosittaisissa tiedoissa on tuskin ollenkaan eroavuuksia. Jäsenvaltiot ovat toteuttaneet merkittäviä toimia virheellisten ja tunnistamattomien erien vähentämiseksi, mikä onkin johtanut vaihtotaseeseen ja ulkomaiseen varallisuusasemaan liittyvien virheellisten ja tunnistamattomien erien vähenemiseen. Eräillä muilla aloilla on kuitenkin huomattavasti virheellisiä ja tunnistamattomia eriä.

4.6. Ulkoinen johdonmukaisuus

Maksutasetiedot ja kansainvälistä tavarakauppaa koskevat tilastot ovat koko EU:ssa yleisesti ottaen hyvin yhtenäisiä. Eroavuudet selittyvät yleensä menetelmäeroilla, jotka ovat perusteltuja sovellettavien menetelmästandardien perusteella. Useissa jäsenvaltioissa maksutaseen vaihtotase ja kansantalouden tilinpito olivat täysin tai hyvin yhdenmukaisia, kun taas muissa valtioissa niiden välillä oli – joskus huomattaviakin – eroja.

4.7. Epäsuhtaisuudet

Epäsuhtaisuudet ovat edelleen ongelma EU:ssa. Ajan mittaan epäsuhtaisuudet ovat pysyneet melko vakaina vaihtotaseen komponenteissa, mutta suorien sijoitusten virroissa ne ovat jopa lisääntyneet hieman. Eurostatin äskettäin perustettu palveluja toimitusmuodon mukaan käsittelevä työryhmä voi ajan myötä saada tarkemman käsityksen virheitä ja epäjohdonmukaisuuksia synnyttävistä sektoreista tai toimitusmuodoista.

5. KÄYTTÄJILLE KOITUVAT HYÖDYT JA MAKSUTASETILASTOJEN RELEVANSSI

Asetus (EY) N:o 184/2005 palvelee tietojen käyttäjien tarpeita.

Maksutasetilastoja käytetään laajasti poliittisen päätöksenteon apuna kansallisissa ja kansainvälisissä instituutioissa, muun muassa komissiossa, neuvostossa, Euroopan keskuspankissa, Kansainvälisessä valuuttarahastossa, Kansainvälisessä järjestelypankissa, OECD:ssä sekä G7- ja G20-maissa.

Maksutasetta ja ulkomaista varallisuusasemaa koskevia tilastoja hyödynnetään rahapolitiikassa. Tavaroiden ja palvelujen vaihtoa koskevia tilastoja käytetään yhdessä muiden indikaattoreiden kanssa arvioitaessa ulkoisen kysynnän asianomaisille talouksille aiheuttamia inflaatiopaineita sekä määritettäessä nettoviennin vaikutusta bruttokansantuotteeseen. Maksutasetta ja ulkomaista varallisuusasemaa koskevia tietoja käytetään arvioitaessa kansantalouksien (sekä maat, joilla on oma valuutta, että rahaliittoon, kuten euroalueeseen, kuuluvat maat) ulkoisen tasapainon kestävyyttä ja valuuttakurssiin mahdollisesti kohdistuvia paineita. Maksutasetta ja ulkomaista varallisuusasemaa koskevia tietoja käytetään laajasti myös makrotalouden epätasapainoa koskevassa menettelyssä.

Maksutasetilastot sisältyvät myös lähentymisraportteihin, joita komissio ja Euroopan keskuspankki laativat ja julkaisevat talous- ja rahaliittoon vielä kuulumattomista yksittäisistä jäsenvaltioista.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 143 ja 144 artiklassa viitataan nimenomaisesti maksutaseeseen. Niiden mukaan komission on tiedotettava neuvostolle säännöllisesti maksutasetilanteen kehittymisestä talous- ja rahaliittoon kuulumattomissa jäsenvaltioissa.

Vaihtotaseen kehitystä yksittäisissä jäsenvaltioissa analysoidaan suhteessa kunkin valtion kilpailukykyyn, kun taas suoria sijoituksia ja arvopaperisijoituksia koskevien tilastojen avulla analysoidaan jäsenvaltioiden houkuttelevuutta kansainvälisten sijoittajien kannalta.

Maksutasetilastojen tulisi olla yhdenmukaisia muiden keskeisten tilastojen kanssa, joita kerätään muun muassa seuraavilla EU:n kannalta merkityksellisillä tilastoaloilla:

- 1) bruttokansantuote (joka sisältää valtioiden rajat ylittävän tavara- ja palvelukaupan), mukaan lukien pikaennakot; tätä varten tarvitaan kuukausittaiset maksutaseindikaattorit
- 2) bruttokansantulo (joka sisältää valtioiden rajat ylittävän tavara- ja palvelukaupan sekä tulot)
- 3) ulkomaiden tili EU:ssa ja euroalueella, neljännesvuosittaiset sektoritilit, mukaan lukien rahoitustilit.

Pääaggregaattien lisäksi tietyt kohdat ovat erityisen merkityksellisiä joidenkin käyttäjien kannalta:

- Eurostatin vuosittain julkaisemat yksityiskohtaiset tiedot kansainvälisestä palvelukaupasta ovat tärkeitä kauppaneuvotteluissa ja tullipolitiikan määrittelyssä.
- Maksutasetilastojen maantieteellinen luokittelu auttaa seuraamaan jäsenvaltioiden ja muiden valtioiden välistä toimintaa.
- Rahoitusvirtojen ja -varantojen (suorat sijoitukset, arvopaperisijoitukset ja muut sijoitukset) koostumus antaa arvokasta tietoa rahoitusvakauden arviointia varten.
- Suorien ulkomaisten sijoitusten virtoja koskevat yksityiskohtaiset tiedot ovat tärkeitä tiettyjen markkinoiden avoimuuden selvittämiseksi tai sijoitetun suoran sijoituspääoman yleisen kannattavuuden arvioimiseksi.

Maksutasetyöryhmä toteaa, että asetuksen (EY) N:o 184/2005 täytäntöönpano on johtanut useisiin parannuksiin maksutasetilastoissa. Täytäntöönpanon kansallisille tietojen kokoajille ja käyttäjille tuottamien hyötyjen selvittämiseksi työryhmää pyydettiin arvioimaan asetusta asteikolla 1–5. Arvosana 1 tarkoittaa, että asetuksesta (EY) N:o 184/2005 on ollut vain vähän hyötyä, ja arvosana 5 puolestaan, että hyötyjä on ollut mahdollisimman paljon.

- Maksutasetta, kansainvälistä palvelukauppaa ja suoria ulkomaisia sijoituksia koskevien yksityiskohtaisempien tietojen saatavuus tietojen käyttäjien kannalta sai keskimäärin arvosanan 4,0.
- Maksutasetta, kansainvälistä palvelukauppaa ja suoria ulkomaisia sijoituksia koskevien ajantasaisempien ja oikea-aikaisempien tietojen saatavuus tietojen käyttäjien kannalta sai keskimäärin arvosanan 3,9.
- Maksutasetietojen ja kansantalouden tilinpitotietojen yhdenmukaisuuden paraneminen sai keskimäärin arvosanan 4,0.

Lisäksi havaittiin, että komission asetuksella (EU) N:o 555/2012 vuonna 2014 käyttöön otetut BPM 6 -käsikirjan mukaiset menetelmämuutokset ja uudet standardit sekä lisähuomion kiinnittäminen ulkomaista varallisuusasemaa koskeviin tietoihin ovat tuoneet selkeyttä ja antaneet tärkeää lisätietoa makrotaloudelliseen päätöksentekoon ja taloudelliseen tutkimustyöhön osallistuville tilastotietojen käyttäjille. Asetuksen (EY) N:o 184/2005 todettiin myös parantaneen tietojen vertailukelpoisuutta ja yhdenmukaisuutta jäsenvaltioissa.

6. MAKSUTASETILASTOIHIN LIITTYVÄT KUSTANNUKSET JA RASITTEET

Kansalliset tilastojen laatijat ovat ilmoittaneet käyttävänsä perustilastojen tietoja maksutasetta, kansainvälistä palvelukauppaa ja suoria ulkomaisia sijoituksia koskevien tilastojen laadinnassa. Lähteinä käytetään monenlaisia perustilastoja, muun muassa tullitietoja, unionin sisäistä tavarakauppaa koskevasta tutkimuksesta saatuja tietoja, kaupparekistereistä saatuja tietoja, verohallinnon tietoja, kiinteistötietoja ja matkailutilastoja. Jäsenvaltioiden on vaikea erottaa asetuksessa (EY) N:o 184/2005 säädettyjen tietojen keräämisestä ja tuottamisesta syntyviä kustannuksia muihin tarkoituksiin kerättävien tietojen aiheuttamista kokonaiskustannuksista.

Maksutasetyöryhmä arvioi, että maksutasetilastojen tuottamiseen ja levittämiseen suoraan tarvittava työvoimapanos EU:ssa vastaa noin 772:ta kokoaikaista työntekijää (perustuu 24 jäsenvaltion tietoihin⁸). Resurssit jakautuvat maksutaseen eri aloille. Suurimman panoksen vaativa tietokokonaisuus on neljännesvuosittainen maksutase, joka vie 48,1 prosenttia resursseista. Seuraavina tulevat kuukausittainen maksutase (20,2 prosenttia), suorat ulkomaiset sijoitukset (16,1 prosenttia) ja kansainvälinen palvelukauppa (15,7 prosenttia).

Kun Eurostatille ei ennen asetuksen (EY) N:o 184/2005 antamista toimitettu mitään tietoja, resursseja säästy jäsenvaltioiden arvion mukaan 10,4 prosenttia kokoaikavastaavasta henkilöstöstä. Maksutasetietoja tarvitaan myös kansallisiin tarkoituksiin, ja jäsenvaltiot keräsivät niitä jo ennen asetuksen antamista. Asetuksen vaatimusten täyttämiseksi tarvitaan siis vain hieman lisäresursseja. On myös muistettava, että asetuksen (EY) N:o 184/2005 vaatimukset ja muiden kansallisten ja kansainvälisten organisaatioiden, etenkin Euroopan keskuspankin ja IMF:n, tietopyynnöt ovat merkittävältä osin päällekkäisiä. Jäsenvaltioiden asetuksen (EY) N:o 184/2005 erityisiä tarkoituksia varten tuottamia tietoja ei voida erottaa tiedoista, joita tuotetaan muiden tietovaatimusten mukaisesti.

Jäsenvaltioilla on vain vähän tietoa rasitteista, joita vastaajille aiheutuu maksutasetta, kansainvälistä palvelukauppaa ja suoria ulkomaisia sijoituksia koskevien tietojen keräämisestä. Tämän tiedon perusteella ei voida tehdä minkäänlaisia arvioita.

7. MAHDOLLISIA PARANNUS- JA MUUTOSKOhteita

Asetuksen (EY) N:o 184/2005 5 artiklan 3 kohdassa säädetään, että komission (Eurostatin) on viimeistään 20. heinäkuuta 2018 pantava vireille jäsenvaltioissa toteutettavia

⁸ Eurostat järjesti tämän kertomuksen luonnosta koskevan yleisen kuulemisen 6. heinäkuuta 2017 ja 4. elokuuta 2017 välisenä aikana. Eurostatin kyselylomakkeeseen vastasi 24 jäsenvaltiota.

pilottitutkimuksia, jotka koskevat perimmäisen omistajatahon käsitteeseen perustuvien suorien ulkomaisten sijoitusten vuositilastoja ja sellaisia suoria ulkomaisia sijoituksia koskevia tilastoja, joissa erotetaan toisistaan suorat ulkomaiset greenfield-sijoitustaloustoimet ja yritysostot. Pilottitutkimusten tarkoituksena on luoda tarvittavat edellytykset, muun muassa menetelmäkehys, tällaisen uudenlaisen tiedonkeruun käyttöönotolle, arvioida tiedonkeruun kustannuksia ja tilastojen laatua sekä antaa Eurostatille mahdollisuus vertailla tiedonkeruuta eri maissa.

Toiseksi komission (Eurostatin) on laadittava viimeistään 20. heinäkuuta 2019 kertomus edellä mainituista tutkimuksista saaduista tuloksista, toimitettava se Euroopan parlamentille ja neuvostolle ja tarvittaessa määritettävä jäljellä olevat edellytykset, joiden on täyttyttävä tiedonkeruumenetelmän kehittämiseksi. Pilottitutkimusten tuloksista tekemänsä arvion mukaan komission on esitettävä 12 kuukauden kuluttua kertomuksen toimittamispäivästä ehdotus asetukseen (EY) N:o 184/2005 tehtävistä muutoksista, jotka koskevat menetelmä- ja tietovaatimusten määrittämistä perimmäisen omistajatahon käsitteeseen perustuvia suoria ulkomaisia sijoituksia koskeville vuositilastoille sekä sellaisille suoria ulkomaisia sijoituksia koskeville vuositilastoille, joissa erotetaan toisistaan suorat ulkomaiset greenfield-sijoitustaloustoimet ja yritysostot.

Maksutasetyöryhmä katsoo, että asetukseen (EY) No 184/2008 perustuvien tietovaatimusten olisi mieluiten pysyttävä ennallaan kohtuullisen ajan, jotta jäljellä olevat laatuongelmat voidaan ratkaista ja jotta tilastojen laatua voidaan parantaa edelleen. Ratkaisemattomilla laatuongelmilla tarkoitetaan ongelmia, jotka mainitaan maksutasetta, ulkomaista varallisuusasemaa, kansainvälistä palvelukauppaa ja suoria ulkomaisia sijoituksia koskevissa vuosittaisissa laatuselvityksissä (saatavilla Eurostatin verkkosivustolla).

Työryhmä pitää myös neljännesvuosittaisia maksutasetilastoja ensisijaisina kuukausittaisiin tietoihin nähden. Neljännesvuosittaiset maksutasetilastot ovat yksityiskohtaisempia ja laadukkaampia (esimerkiksi kansainvälinen palvelukauppa, suorien ulkomaisten sijoitusten oma pääoma, sijoitustulo, palkansaaajakorvaukset) kuin kuukausittaiset maksutasetilastot. Sen vuoksi työryhmän mielestä olisi parempi, että kuukausittaisia tietoja koskevia vaatimuksia yksinkertaistettaisiin, jos sitä pidetään tarkoituksenmukaisena.

8. PÄÄTELMÄT

Asetus (EY) N:o 184/2005 on edistänyt maksutasetta, ulkomaista varallisuusasemaa, kansainvälistä palvelukauppaa ja suoria ulkomaisia sijoituksia koskevien EU:n laajuisten tilastojen yhdenmukaistamista. Lisäksi se on auttanut varmistamaan, että tiedot ovat saatavilla oikeaan aikaan ja käyttäjillä on käytettävissään yksityiskohtaisempia tietoja. Tietojen laatua seurataan tiiviisti eri tilastoaloilla yhdenmukaistettujen laaturusteiden avulla. Tämä on auttanut parantamaan laadunarvioinnin yhdenmukaisuutta eri tilastoalojen välillä.

Tämän kertomuksen havainnot otetaan huomioon, kun komissio esittää tarvittaessa edellä 7 kohdassa tarkoitettua ehdotuksen asetuksen (EY) N:o 184/2005 muuttamisesta.

Jos vaatimuksia tiukennetaan joillain aloilla, muihin aloihin tai näkökohtiin liittyviä tietovaatimuksia voitaisiin yksinkertaistaa kustannusten kasvun välttämiseksi. Tämä pätee erityisesti kuukausittaisia tietoja koskeviin vaatimuksiin.